

VRIJHEID IN DE SCHADUW VAN MÜNCHEN

HERDENKINGSTOESPRAAK 4 MEI 2025

FRANS OSINGA

IN ZEIST, DEN DOLDER EN SOESTERBERG HEEFT DE OORLOG DIEPE GROEVEN ACHTER GELATEN.

EEN OORLOG DIE IN ONS LAND HET LEVEN HEEFT GEKOST AAN RUIM 225.000 LANDGENOTEN, EN WAARIN 75% VAN NEDERLANDSE JODEN WERD VERMOORD

HIER WEMELDE HET VAN DUITSE MILITAIREN EN INSTANTIES

8000 DUITSE MILITAIREN WAREN HIER GELEGERD BIJVOORBEELD IN KAMP VAN ZEIST IN DE BOSSEN NAAST SOESTERBERG, WAAR NU EEN AZC IS

VLIEGBASIS SOESTERBERG DAT INTENSIEF WERD GEBRUIKT,

EN NET ZO INTENSIEF DOOR DE GEALLIEERDEN GEBOMBARDEERD

SLOT ZEIST DAT WERD GEVORDERD, NET ALS LANDGOED DE BREUL

EN HET SCHOOLGEBOUW VAN HET CHRISTELIJK
LYCEUM ZEIST (CLZ),

DE SCHOOL VAN MIJN KINDEREN.

HIER NAAST ONS, OP SLOTLAAN 28B, ZETELDE
ORTSKOMMANDANT FRITZ KOPPE.

EN VRIJWEL IEDERE STRAAT IS GETUIGE GEWEEST
VAN EEN TRAGEDIE EN VERSCHRIKKELIJK LEED.

ZOALS DE KLOPJACHT OP JODEN DIE VANAF 1942
BEGINT

ZOALS DE RAZZIA VAN 28 OKTOBER 1944 WAARBIJ
3.000 MANNEN UIT ZEIST WERDEN OPGEPAKT.

OF DE 53 ARRESTATIES VAN ONDERDUIKERS,
VERRADEN DOOR NEDERLANDERS

MAAR DE STRATEN ZAGEN OOK INDRUKWEKKENDE
DAPPERE DADEN VAN VERZET EN
MEDEMENSELIJKHEID

DOOR GEWONE MENSEN

BEWONERS VAN 264 WONINGEN DIE ONDERDAK
BODEN AAN JODEN EN ANDERE VLUCHTELINGEN

OOK HIER OP DE SLOTLAAN

HET GEMEENTEHUIS ACHTER ONS WAS GETUIGE
VAN STIL MAAR EFFECTIEF VERZET DOOR
AMBTENAREN

MENSEN ZOALS JAN SCHEP, WIM WALRAVEN,
PETER VAN DER WERFF, EN GUUS VAN TELLINGEN

ZIJ HIELPEN MENSEN AAN ONDERDUIKPLEKKEN EN
VALSE IDENTITEITSPAPIEREN

DAT HERDENKEN WIJ HIER BIJ DIT MONUMENT
EN MORGEN VIEREN WE ONZE VRIJHEID.

VRIJHEID DIE WIJ AL 80 JAAR HEBBEN MOGEN
GENIETEN.

TACHTIG JAAR WAARIN ONZE OPA'S EN OMA'S EN
ONZE OUDERS ONS LAND WEER OPBOUWDEN
EN OMVORMDEN TOT EEN VAN DE MEEST
WELVARENDE LANDEN TER WERELD.

EEN LAND WAARIN VOLGENS INTERNATIONALE
PEILINGEN DE GELUKKIGSTE MENSEN TER
WERELD LEVEN

DAT VERGETEN WE WEL EENS.

EEN LAND DAAROM OM TROTS OP TE ZIJN,

EEN LAND DAT HET WAARD IS OM TE VERDEDIGEN.

NET ALS DIE VERZETSMENSEN DAT DEDEN, IN EEN
STRIJD TEGEN EEN WEERZINWEKKEND WREDE
FASCISTISCHE DICTATUUR.

EEN STRIJD DIE OOK NU WEER IN EUROPA WOEDT.

WE LEVEN IN EEN TIJD DIE LIJKT OP 1938, HET JAAR
DAT HITLER'S AGRESSIE ONMISKENBAAR WAS

EN MENSEN BESEFTEN DAT OORLOG DREIGDE.

NET ALS TOEN BESEFFEN WE NU DAT NA 80 JAAR
ONZE VEILIGHEID WEER OP HET SPEL STAAT.

TEN EERSTE, WE HERDENKEN VANDAAG IN DE
SCHADUW VAN DE OORLOG IN OEKRAÏNE.

DE GROOTSTE OORLOG OP EUROPEES
GRONDGEBIED SINDS 1945

EEN GENOCIDALE OORLOG WAARIN RUSLAND ER
OP UIT IS OM DE CULTUUR, TAAL EN IDENTITEIT VAN
OEKRAÏNE UIT TE WISSEN

EEN OORLOG DIE AL TIENDUIZENDEN OEKRAÏENSE
BURGERS HET LEVEN HEEFT GEKOST

EEN OORLOG WAARIN WE DEPORTATIES ZIEN VAN
DUIZENDEN OEKRAÏENSE KINDEREN,

ZIJ ZULLEN HUN OUDERS NOOIT MEER ZIEN

EEN OORLOG OOK DIE, IN DE WOORDEN VAN HET
KREMLIN, DE TOEKOMST VAN EUROPA ZAL
BEPALEN.

HET IS EEN STRIJD TEGEN ONZE MANIER VAN
LEVEN, TEGEN DEMOCRATIE,

TEGEN LIBERALE WAARDEN EN NORMEN

EEN REVANCHISTISCH REGIME DAT ZICHZELF ALS
GROOTMACHT ZIET

EN ER OP UIT IS OM OOST-EUROPESE LANDEN
WEER ALS VAZALSTATEN ONDER DE VLEUGELS TE
KRIJGEN

DAT DE GRENZEN IN EUROPA OPNIEUW WIL
TREKKEN,

DESNOODS ONDER DREIGING MET DE INZET VAN
ATOOMWAPENS

TERECHT ZEI DE POOLSE PREMIER TUSK DAT WE
IN EEN VOORROORLOGSE PERIODE LEVEN, NET ALS
IN 1938

MAAR DE ONVOORSTELBARE WEERBAARHEID VAN
HET OEKRAÏENSE VOLK TOONT ONS OOK

DAT HET MOGELIJK IS OM WEERSTAND TE BIEDEN
EN HOE WAARDEVOL VRIJHEID IS

TEN TWEEDE HERDENKEN WE VANDAAG IN DE
SCHADUW VAN MÜNCHEN 2025

IN FEBRUARI VAN DIT JAAR, DRIE MAANDEN
GELEDEN, ZAGEN WE IN MÜNCHEN HOE
PRESIDENT TRUMP OEKRAÏNE VERRAADDE,
ZOALS IN 1938 TSJECHIË WERD VERRADEN.

VICE-PRESIDENT JD VANCE WAARSCHUWDE DAT
WEEKEND DAT AMERIKA NIET MEER MET ONS
DEZELFDE WAARDEN DEELT

AMERIKA ONDER TRUMP DRIJFT IDEOLOGISCH
WEG VAN EUROPA.

NET ALS RUSLAND DENKT DIT WITTE HUIS IN
IMPERIALISTISCHE VISIOENEN WAARBIJ DE
WERELD WORDT VERDEELD IN DRIE GROTE

AUTORITAIRE MACHTSBLOKKEN, IEDER MET EIGEN INVLOEDSFEREN

WAAR NIET HET INTERNATIONALE RECHT GELDT, MAAR HET RECHT VAN DE STERKSTE

IN ZIJN EIGEN LAND HOLT TRUMP IN HOOG TEMPO DE FUNDAMENTEN VAN DE RECHTSTAAT UIT

DE VRAAG VOOR ONS NU IS,

HERKENNEN WIJ WAT DAAR GEBEURT, MAAR OOK OM ONS HEEN,

ALS

- KRITISCHE MEDIA DE MOND WORDEN GESNOERD EN ALS VIJAND VAN HET VOLK WORDEN BESTEMPELD
- IMMIGRANTEN WORDEN BETITELD ALS ONGEDIERTE EN ZONDER PROCES KUNNEN WORDEN GEDEPORTEERD

HERKENNEN WE WAT HET IS

- ALS BOEKEN VOOR SCHOLEN WORDEN VERBODEN, ZOALS HET DAGBOEK VAN ANNE FRANK, MAAR HITLER'S MEIN KAMPF NIET
- ALS FEITEN EN ER NIET TOE DOEN
- EN VERVANGEN WORDEN DOOR PROPAGANDA, LEUGENS EN HAAT

DURVEN WE HET EEN NAAM TE GEVEN ALS

- DE RECHTEN VAN VROUWEN, MOSLIMS, ZWARTEN, HOMO'S, EN TRANSSEKSUELEN WORDEN ONTMANTELD
- ZWAAR BEWAPENDE INSPECTEURS IN TREINEN VRAGEN NAAR IDENTITEITSBEWIJZEN
- ALS TRUMP ZEGT AMBTENAREN EN GENERAALS TE WILLEN DIE LOYAAL ZIJN AAN HEM EN NIET AAN DE GRONDWET, NET ZOALS HITLER DIE HAD?

DE SCHOK VAN MÜNCHEN WAS HET BESEF DAT FASCISME TERUG KAN KEREN, OOK IN DEMOCRATIEËN

DAT WEEKEND IN MÜNCHEN HIELD HET WESTEN OP TE BESTAAN

SINDSDIEN MOET EUROPA ER VAN UIT GAAN DAT HET ZONDER DE VS MOET ZORGEN VOOR EUROPESE VEILIGHEID

SINDSDIEN IS EUROPA DE HOEDER VAN HET LIBERALE DEMOCRATISCHE GEDACHTEGOED.

MAAR OOK IN EUROPA NEMEN ANTI-DEMOCRATISCHE INVLOEDEN TOE,

KIJK NAAR HONGARIJE OF DE AFD IN DUITSLAND

IN ONS LAND ZIEN WE ANTISEMITISME EN DISCRIMINATIE TOENEMEN.

EN OOK HIER ZIJN ER POLITICI DIE IMMIGRANTEN EN DE MEDIA ALS VIJAND BESCHOUWEN,

VERDEELDHEID ZAAIEN

EN DOELGERICHT HET VERTROUWEN
ONDERMIJNEN IN ONZE INSTITUTEN EN ELKAAR.

DEMOCRATIE KAN ALLEEN GEDIJEN ALS MENSEN,
WIJ, DE INSTITUTEN EN GEWOONTES ERVAN
KOESTEREN

EN BEREID ZIJN DAARVOOR ZO NODIG TE
VECHTEN.

ZIJN WIJ DAT?

IN ZEIST WAS DAT VOOR 53 OMGEKOMEN
VERZETSSTRIJDERS,

VOOR DE ZEISTENAREN DIE HUN HUIS
OPENSTELDEN VOOR ONDERDUIKERS,

EN VOOR DE AMBTENAREN DIE WERKTEN IN HET
GEMEENTEHUIS

GEEN ENKELE VRAAG.

ZIJ DEDEN HET.

WIJ EREN HEN.

EN ZIJ WAARSCHUWEN ONS DE GESCHIEDENIS
NIET TE VERGETEN